

№ 9 від 1.04.2015 р.

ЗАСІДАННЯ СПО. ЩО РОБИТИ, КОЛИ УРЯД НЕ ХОЧЕ ПОЧУТИ ПРАЦІВНИКІВ?

Засідання Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, що відбулось 31 березня, проходило в атмосфері бурхливої та гострої дискусії, викликаній як складними соціально-економічними умовами в країні, так і діями Уряду щодо обмеження прав та інтересів працюючої людини.

Вів засідання Голова СПО, Голова ФПУ Григорій Осовий. У своєму вступному слові він наголосив на актуальності та складності тих завдань, які зараз постали перед профспілками – від первинок до Федерації профспілок України, та важливості підвищення їх ролі у вирішенні найболючіших проблем, що турбують членів профспілок.

Одної з таких актуальних проблем стало різке підвищення для населення тарифів на житлово-комунальні послуги. Учасники засідання заслухали інформацію щодо економічної обґрунтованості та об'єктивності прийнятих з 1 квітня 2015 року цін (тарифів) на природний газ, електроенергію та послуги тепlopостачання, які надаються населенню, з якою виступили перед ними представники НКРЕКП та Мінпаливенерго України. Багато хто з членів СПО виказав обурення у зв'язку з тим, що на засідання було делеговано не тих, хто приймає рішення про підвищення цін та тарифів, а виконавців. Пролунали заклики викликати на наступне засідання СПО саме тих, хто відповідає за ці рішення та обговорити з ними шляхи мінімізації впливу зростання цін та тарифів на кишені наших співгромадян.

На засіданні було обговорено низку важливих питань. **Про тактику дій СПО об'єднань профспілок щодо забезпечення виконання положень Генеральної угоди на 2010-2012 роки та законодавства про працю, про законодавчі пропозиції СПО об'єднань профспілок щодо запровадження мінімальних гарантій в оплаті праці за галузевою ознакою в не бюджетній сфері, про позицію СПО об'єднань профспілок на переговорах з визначення розміру мінімальної заробітної плати на 2016 рік** проінформував присутніх Перший заступник Голови СПО Сергій Кондрюк.

Ці питання викликали жваву, зацікавлену дискусію серед учасників заходу. В інформації Сергія Кондрюка, виступах зазначалось, що Спільний представницький орган об'єднань профспілок висловлює глибоку занепокоєність у зв'язку із соціально-економічною кризою, що охопила країну та дедалі поглиблюється, а запровадження низки соціальних і трудових обмежень підвищує й без того високу напругу в суспільстві. Результати соціально-економічного розвитку України у 2014 році та його стан у перші три місяці 2015 року засвідчили, що старт реальних економічних реформ у країні так і не відбувся.

СПО об'єднань профспілок вкотре наголошує, що труднощі соціального, економічного, а зрештою й політичного, характеру не повинні перекладатися на плечі легально працюючих громадян, які найбільше потерпають через штучно занижену оплату праці, зростаючу затримку з виплати зарплат, переведення на скорочений робочий тиждень, масові звільнення, податковий утиск трудових доходів і пенсій, згортання соціальних програм тощо.

Зазначалось також, що у рамках соціального діалогу Міністерством фінансів України надіслано до СПО об'єднань профспілок проект Основних напрямів бюджетної політики на 2016 рік та 19 лютого ц.р. за участі представників Сторони профспілок та роботодавців проведено його представлення (в рамках роботи постійно діючої тристоронньої робочої групи для проведення консультацій на всіх стадіях бюджетного процесу). У профспілковому колі проведено широке обговорення відповідного проекту як стратегічного документу розвитку країни, в якому фактично відсутні соціальні маяки та реальні орієнтири розвитку соціальної політики, закладено продовження масштабних реформ (зокрема, в сфері освіти, охорони здоров'я, державного фінансового контролю та бюджетних відносин, житлово-комунального господарства, енергетики, системи соціального захисту тощо), однак не прослідковується дієвих заходів на реалізацію визначеної Стратегією сталого розвитку «Україна-2020» мети щодо «впровадження в Україні європейських стандартів життя».

Так, підвищення основних державних соціальних гарантій в 2016 році планується «на основі зростання показників реального сектору економіки та індексу споживчих цін» та «з урахуванням фінансових можливостей бюджету». І це в умовах, коли інфляція 2014 року становила 124,9%, прогноз інфляції на 2015 рік – 126,7%, гривня девальвувала втричі, а заплановане деяке підвищення соціальних гарантій у грудні 2015 року (на 13%) не компенсує навіть на чверть рівень інфляції 2014-2015 років. Попередній Урядовий прогноз інфляції на 2016 рік (постанова від 14.02.2015 №76) – 109%.

Відстоюючи інтереси працюючих та ветеранів праці, реалізуючи завдання, визначені VI З'їздом ФПУ та цільовими програмами, керуючись Порядком участі представників сторін соціального діалогу у формуванні бюджетної політики, профспілковою стороною своєчасно (у терміни, визначені Порядком) надіслано до Міністерства фінансів України аргументовані постатейні пропозиції та зауваження до проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2016 рік

Ключові позиції профспілок полягають у наступному:

-забезпечити економічно обґрунтоване встановлення розміру мінімальної заробітної плати: з 1 січня 2016 року – на рівні фактичного прожиткового мінімуму з урахуванням податку на доходи фізичних осіб, ЄСВ, військового збору та інфляції за 2014-2015 роки; з 1 грудня 2016 року – на рівні фактичного прожиткового мінімуму, в складі якого вартість продуктів харчування становить 45%, з урахуванням податку на доходи фізичних осіб, ЄСВ, військового збору та інфляції за 2014-2016 роки;

-забезпечити підвищення розміру тарифної ставки (посадового окладу) працівника I тарифного розряду ЄТС із системним зменшенням грошового розриву між цим показником та мінімальною заробітною платою з метою досягнення її розміру у 2017 році законодавчо гарантованого рівня;

-досягнути мінімального розміру посадового окладу на найнижчій посаді державної служби рівня не менше двох розмірів мінімальної заробітної плати та визначених Законом України «Про державну службу» відповідних міжпосадових співвідношень;

-встановити на 2016 рік величину прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення на базі оновленого порядку формування прожиткового мінімуму, який передбачає зміну співвідношення продовольчих, непродовольчих товарів та послуг відповідно до реальних показників витрат та з урахуванням потреб нормального відтворення людини, а також забезпечення механізму оперативного коригування розміру прожиткового мінімуму протягом 2016 року з урахуванням даних моніторингу прожиткового мінімуму та фактичного зростання споживчих цін і тарифів;

-удосконалити методологію визначення прожиткового мінімуму та привести його у відповідність до сучасної методології визначення таких показників згідно з міжнародною практикою;

-створити умови і вжити заходів з метою недопущення скасування та звуження державних гарантій щодо трудових, соціально-економічних прав та інтересів працівників, пенсіонерів, молоді, осіб, що навчаються;

-сприяти зайнятості та подоланню кризових явищ на ринку праці;

-визначити цільові індикатори скорочення масштабів і глибини бідності в 2016–2018 роках та покращення місця України в рейтингу ООН за індексом людського розвитку;

- встановити контрольні строки повної ратифікації Європейської соціальної хартії (переглянутої) і відповідного фінансового забезпечення зобов'язань;

-заборонити продовжувати конфіскацію пенсії у працюючих пенсіонерів.

Крім того, профспілки побачили в проекті низку загроз на нейтралізацію яких і направлені надіслані до Мінфіну пропозиції. При цьому Профспілкова сторона наполягала на розгляді проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2016 рік Національною тристоронньою соціально-економічною радою у термін до 1 квітня (до його схвалення Урядом), як це передбачено Порядком участі представників сторін соціального діалогу у формуванні бюджетної політики.

В інформації та виступах підкреслювалось, що СПО об'єднань профспілок зазначає, що Кабінет Міністрів України та інші центральні органи виконавчої влади при підготовці законопроектів, а зокрема проекту Закону України «Про Державний бюджет на 2015 рік» і супроводжуючих його реформаторських законодавчих пропозицій порушили принципи соціального діалогу, передбачені статтею 3 Закону України «Про соціальний діалог в Україні», п. 6.3 Генеральної угоди на 2010-2012 роки. Статтею 43 Конституції України кожному громадянину гарантується право на своєчасне одержання винагороди за працю. Проте всупереч вимогам Конституції та законів України, положенням чинної Генеральної угоди в частині щодо забезпечення своєчасної виплати заробітної плати працівникам проблема зарплатних боргів носить хронічний характер упродовж усього періоду незалежності.

Зазначалось, що тільки протягом 2014 року заборгованість з виплати заробітної плати збільшилася більш ніж у 3 рази та за станом на 1 січня 2015 року сягнула

2436,8 млн грн. Зарплатні борги працівникам підприємств, які знаходяться на підконтрольній Україні території, у січні ц.р. зросли на 11% та за станом на 01.02.2015 склали 1465,6 млн грн. При цьому 994,5 млн грн., або 67,9%, несплаченої заробітної плати припадало на економічно активні підприємства. Крім того, відбувається штучне замороження мінімальної заробітної плати у 2014-2015 роках на рівні грудня 2013 року на фоні стрімкого зростання цін на товари і послуги, підвищення комунальних тарифів, девальвації гривні, що призводить до катастрофічного падіння рівня життя працюючого населення, поглиблення бідності серед молоді та багатодітних сімей, і фактично є порушенням Конституції України в частині недопущення звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод громадян, зокрема права на достатній життєвий рівень.

Зважаючи на вищевикладене та необхідність забезпечення конституційного права громадян на достатній життєвий рівень, СПО об'єднань профспілок вирішив:

1. Взяти до відома інформацію щодо стану виконання положень Генеральної угоди на 2010-2012 роки за станом на 1 січня 2015 року.
2. Схвалити звернення СПО об'єднань профспілок до Кабінету Міністрів України про позицію профспілкової сторони щодо невиконання положень Генеральної угоди на 2010-2012 роки та законодавства про працю.
3. Рекомендувати профоб'єднанням – суб'єктам Угоди про утворення СПО об'єднань профспілок розглянути на засіданнях своїх виборних органів:
 - 3.1. Вимоги, висунуті у зверненні до Кабінету Міністрів України, з метою визначення консолідованої позиції та подальших спільних дій, у разі повної або часткової відмови в їх задоволенні або відсутності відповіді по суті на звернення у встановлений термін.
 - 3.2. Питання про уповноваження членів СПО об'єднань профспілок на прийняття рішення щодо формування і затвердження вимог до Кабінету Міністрів України та СПО роботодавців на національному рівні, а також стосовно вступу в колективний трудовий спір (конфлікт).
4. Провести 14 квітня п. р. засідання СПО об'єднань профспілок з включенням до порядку денного питання розгляду відповіді Кабінету Міністрів України на звернення СПО об'єднань профспілок та прийняття рішення щодо подальших дій.

Заслухавши інформацію першого заступника Голови СПО об'єднань профспілок Сергія Кондрюка про **необхідність законодавчого запровадження в Україні мінімальних гарантій в оплаті праці за галузевою ознакою в небюджетній сфері**, Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні вирішив:

1. Взяти за основу проекти Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку встановлення мінімальних гарантій в оплаті праці» та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження підвищувальних галузевих коефіцієнтів для визначення мінімальних розмірів ставок (окладів) заробітної плати робітника першого розряду небюджетної сфери».

3. Членам СПО об'єднань профспілок протягом двох тижнів надати:

- 3.1. пропозиції до проектів Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку встановлення мінімальних гарантій в оплаті праці» та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження

підвищувальних галузевих коефіцієнтів для визначення мінімальних розмірів ставок (окладів) заробітної плати робітника першого розряду небюджетної сфери».

3.2. кандидатури до складу Робочої групи для доопрацювання проектів документів з урахуванням пропозицій членів СПО об'єднань профспілок, експертного забезпечення роботи, підготовки матеріалів, обґрунтування позицій профспілок щодо запровадження мінімальних гарантій в оплаті праці за галузевою ознакою в небюджетній сфері.

5. Керівництву СПО об'єднань профспілок після доопрацювання направити:

5.1. проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку встановлення мінімальних гарантій в оплаті праці» Кабінету Міністрів України, депутатським фракціям, іншим суб'єктам законодавчої ініціативи з пропозицією внести його на розгляд Верховної Ради України;

5.2. проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження підвищувальних галузевих коефіцієнтів для визначення мінімальних розмірів ставок (окладів) заробітної плати робітника першого розряду небюджетної сфери» Кабінету Міністрів України з пропозицією розглянути його та затвердити.

6. Членам СПО об'єднань профспілок провести консультації з народними депутатами України з метою подання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку встановлення мінімальних гарантій в оплаті праці» до Верховної Ради України та просування його суб'єктам законодавчої ініціативи.

Під час засідання було також обговорено низку інших питань, зокрема, «Про делегування представників СПО об'єднань профспілок до складу урядових комітетів та утворення профспілкових підкомітетів», «Про делегування представників СПО об'єднань профспілок до складу тристоронньої делегації України для участі у 104-ій сесії Міжнародної конференції праці», «Про затвердження Плану основних заходів СПО об'єднань профспілок на 2015 рік» та інші.

Інформаційно-аналітичний центр ФПУ